

Frétt nr. 1/2023

18.1.2023

Leiðandi hagvísir Analytica – Sterkari vísbendingar um hægari framleiðsluvöxt

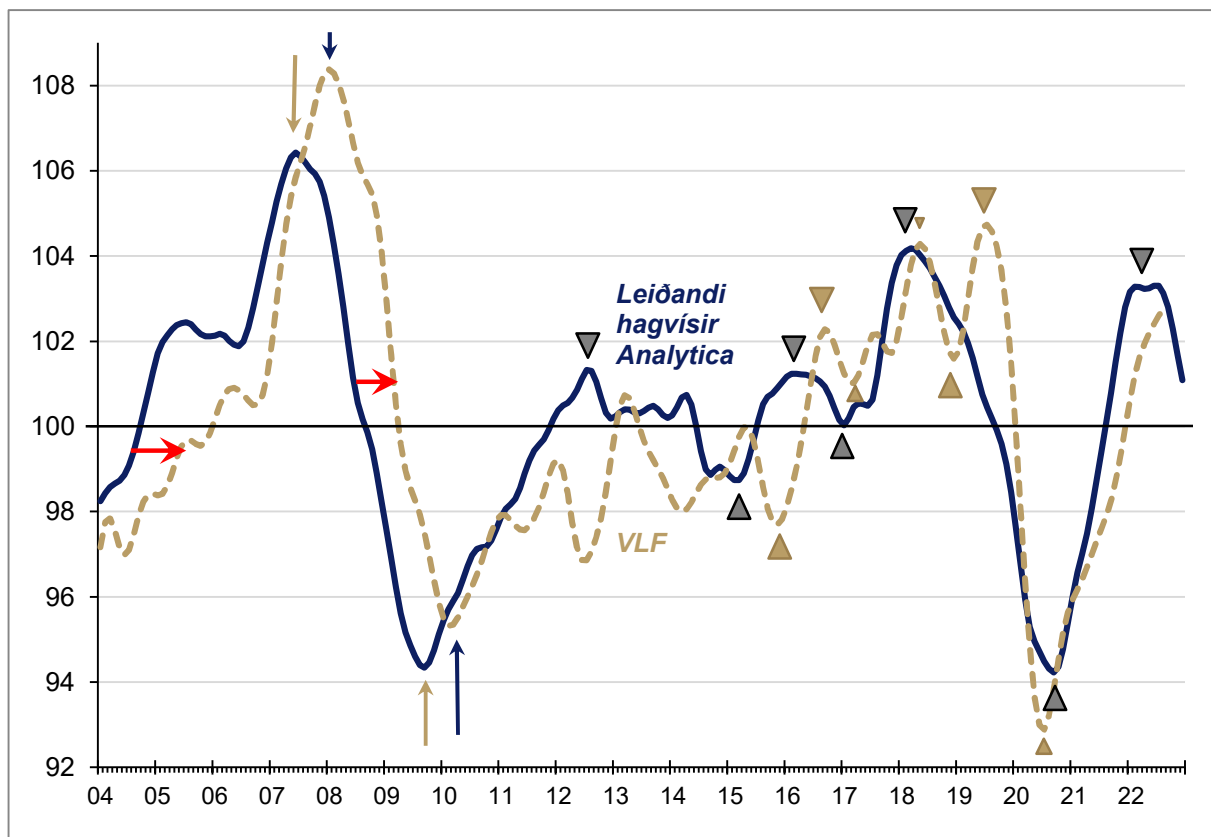
Leiðandi hagvísir Analytica (e. Composite Leading Indicator) lækkaði í desember. Þá voru gildi fyrir síðustu mánuði endurskoðuð niðurávið. Miðað við endurskoðuð gildi þá hefur hagvísirinn lækkað 5 mánuði í röð. Horfur virðast á hagvexti í takt við langtímaleitni á fyrri árshefningi 2023 en eftir það sé hætta á minni vexti eða samdrætti landsframleiðslu. Vísbendingar um þetta virðast að styrkjast.

Þrjú af sex undirliðum lækka frá í nóv. en stærsta framlag til lækkunar er vegna samdráttar í aflamagni og lækkun hlutabréfaverðs. Umtalsverð óvissa er áfram tengd stríðinu í Úkraínu. Framvindan á fjármálamarkaði er áfram meðal óvissuþátta vegna verðbólgu og aðgerða ýmissa seðlabanka í þá veru að minnka peningalega þenslu.

Hagvísirinn er vísitala sem gefur vísbendingu um vændipunkta í efnahagsumsvifum að sex mánuðum liðnum. Það er hlutverk vísitölunnar að veita skýra sýn á efnahagshorfur og vara tímanlega við viðsnúningi í efnahagsumsvifum. Vísitalan er reiknuð á grundvelli sömu aðferðafræði og annars staðar þar sem sambærilegar vísitölur eru reiknaðar en sérstaklega er tekið mið af verklagi OECD.

Mynd 1. Leiðandi hagvísir Analytica og verg landsframleiðsla – frávik frá leitni

Langtímaleitni = 100

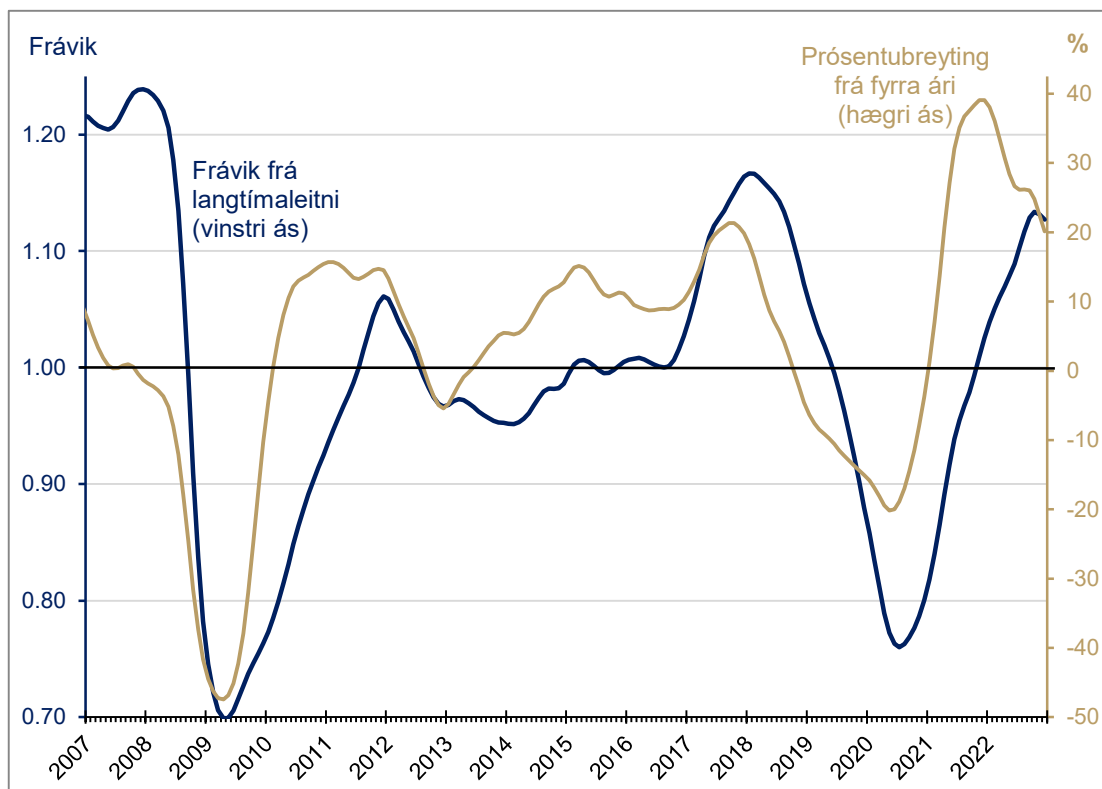

Þróun leiðandi hagvísir Analytica er sýnd á mynd 1 (blár ferill) ásamt þróun vergrar landsframleiðslu (VLF - brotinn ferill). Reynslan er sú að leiðandi hagvísir er að jafnaði um 6 mán. á undan þróun landsframleiðslu.

Á mynd 2 má sjá þróun vöruinnflutnings á föstu verði, árstíðaleiðréttan og jafnaðan fyrir tímabilið 2007-2022. Um er að ræða einn af undirþáttum leiðandi hagvísisins en reynslan sýnir að hér er um tímanlega vísbendingu að ræða.

Dökkblái ferillinn á mynd 2 sýnir frávik vöruinnflutnings frá langtímaleitni en brúni ferillinn prósentubreytingu frá fyrra ári. Búast má við að þessi undirliður hagvísisins verði leiðandi næstu mánuði tengt umsvifum í ferðapjónustu, í byggingariðnaði, o.fl. Hins vegar má einnig gera ráð fyrir að áhrifa verðbreytinga erlendis gæti í einhverjum mæli. Fyrstu vísbendingar eru um að innflutningsmagn kunni að fara minnkandi.

Mynd 2. Vöruinnflutningur – Frávik frá langtímaleitni og %breyting frá fyrra ári
Fast verðlag m.v. vísitölu neysluverðs - Árstíðaleiðréttur og jafnaður

Sömu ferlar og birtir eru á mynd 2 eru einnig sýndir á myndum V1 og V2 í viðauka en tilgangurinn með mynd 2 er að draga fram þá þróun sem þar birtist.

Leiðandi hagvísir Analytica er samansettur úr sex undirþáttum af mismunandi toga. Um er að ræða aflamagn, debetkortaveltu, ferðamannafjölda, heimsvísitölu hluta-bréfa, innflutning og væntingavísitölu Gallup. Í desember lækka fjórir af sex undirþáttum frá fyrra ári. Frá í nóv. lækka þrír af sex undirþáttum. Sjá viðauka, myndir V1 og V2.¹

Hugmyndin að baki vísitölunni er sú að framleiðsla hefur aðdraganda. Vísitalan er reiknuð á grundvelli þátta sem mælast í upphafi framleiðsluferilsins og/eða veita vísbendingar um eftirspurn eftir vörum og þjónustu. Til að unnt sé að auka framleiðslu þarf t.d. að afla aðfanga og stofna til fjárfestinga.

¹ Gildin á mynd V2 eru nú sýnd á sk. stöðluðu formi, þar sem stærðir eru stilltar á meðaltal=0 og staðalfrávik=1.

Einstök gildi leiðandi hagvísis Analytica hafa verið endurskoðuð en það er afleiðing nýrra gilda fyrir undirþætti og þeirrar aðferðafræði sem notuð er við útreikninginn, þ. á m. endurmats á langtímaleitni.

Leiðandi hagvísir Analytica lækkar í desember og tekur gildið 101,1, sjá töflu 1. Sú tala á að gefa vísbendingu um framleiðslu sex mánuðum síðar þ.e. í júní 2023. Hagvísirinn tekur gildið 100 þegar búist er við að landsframleiðsla sé í takt við langtímaleitni.

Tafla 1. Leiðandi hagvísir Analytica 2021-2022

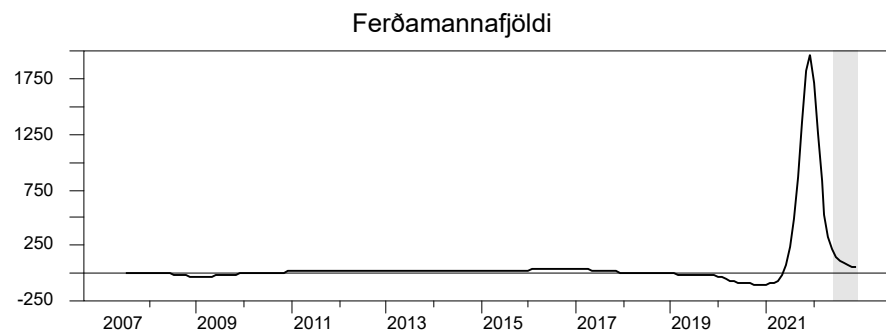
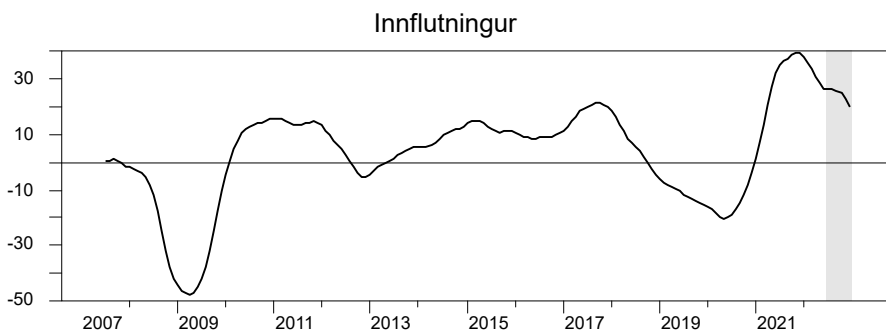
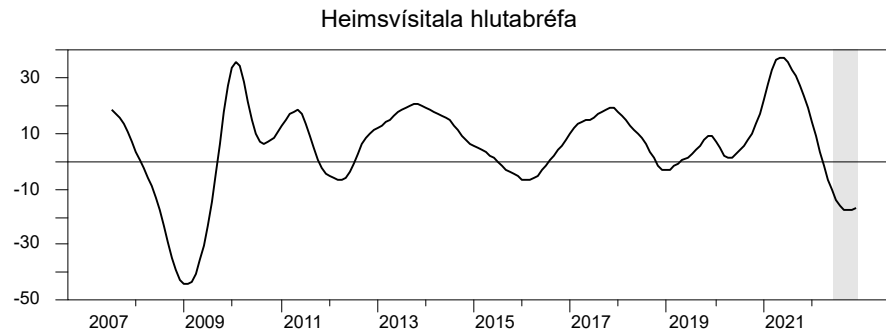
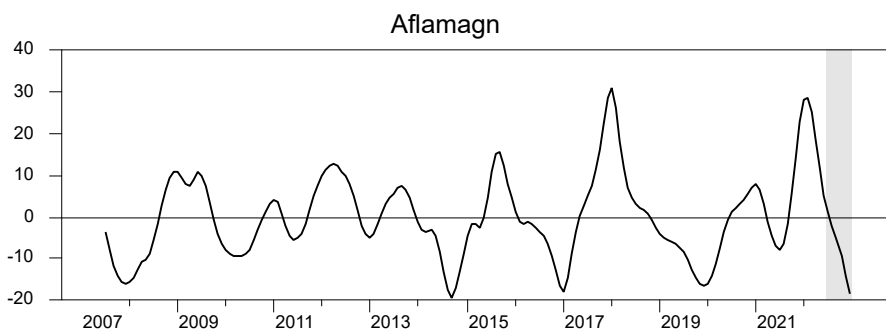
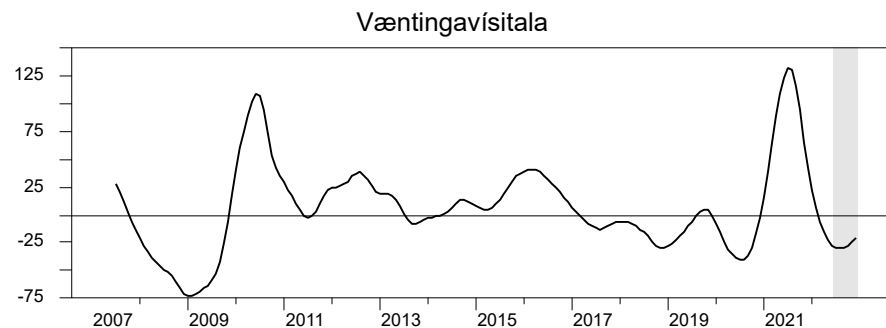
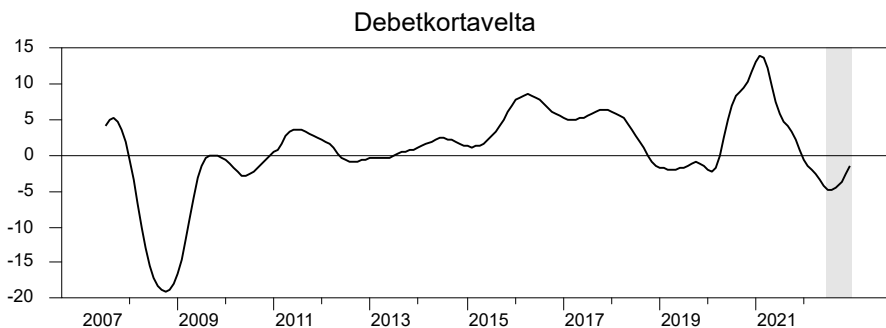
	Vísitala	Breyting (%)		Vísbending fyrir
		í mánuði	frá fyrra ári	
2021				
desember	102.8	0.6%	7.8%	júní 2022
2022				
janúar	103.2	0.4%	7.5%	júlí
febrúar	103.3	0.1%	6.9%	ágúst
mars	103.3	0.0%	6.4%	sept.
apríl	103.2	0.0%	5.9%	okt.
maí	103.2	0.0%	5.3%	nóv.
júní	103.3	0.1%	4.6%	des.
júlí	103.3	0.0%	3.9%	jan. 2023
ágúst	103.1	-0.2%	3.0%	feb.
september	102.8	-0.3%	2.0%	mars
október	102.3	-0.5%	0.8%	apríl
nóvember	101.7	-0.6%	-0.5%	maí
desember	101.1	-0.6%	-1.7%	júní

Birting leiðandi hagvísis Analytica fyrir janúar er áformuð þann 21/2 2023.

Nánari upplýsingar veitir Yngvi Harðarson hagfræðingur
Sími: 527 8890 – Tölvupóstur yngvi@analytica.is

Mynd V1 - Leiðandi hagvísir Analytica - einstakir undirliðir

Prósentubreyting frá fyrra ári *

* Ekki frávik frá leitni viðkomandi þáttar

Skýringar:

Debetkortavelta: Debetkortavelta heimila í verslun innanlands að raungildi. – Aflamagn: Fiskafli, keðjutengd magnvísitala. – Innflutningur: Raungildi.

Væntingavísitala: Væntingavísitala Gallup. – Heimsvísitala hlutabréfa: Heimsvísitala MSCI. – Ferðamannafjöldi: Komur ferðamanna til Keflavíkurflugvallar.

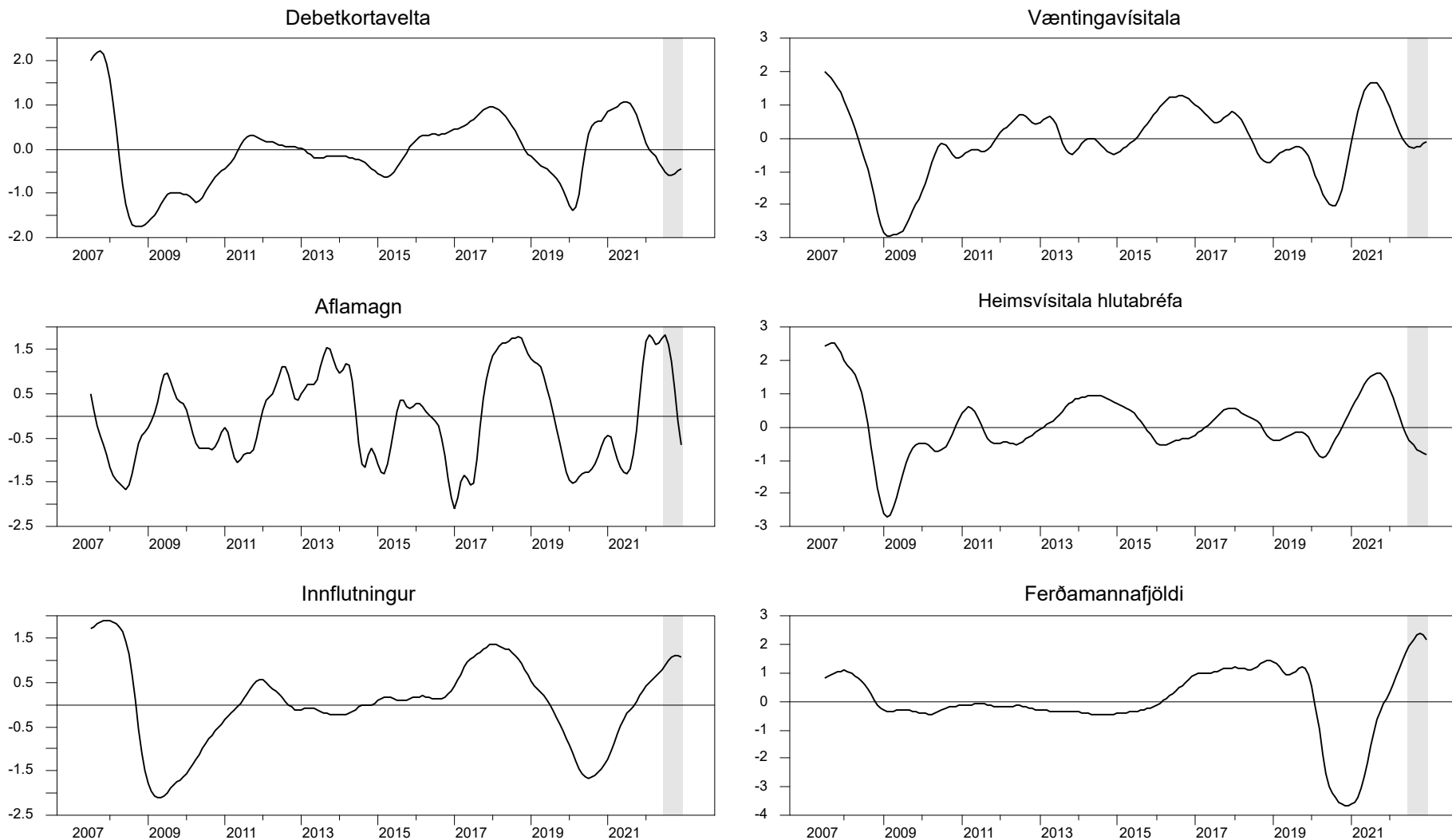
Allar tölur eru árstíðaleiðréttar og jafnaðar. – Síðustu sex mánuðir eru skyggðir fletir á myndum.

Heimildir:

Gallup á Íslandi, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands, Refinitiv, útreikningar Analytica ehf.

Mynd V2 - Leiðandi hagvísir Analytica - einstakir undirliðir

Frávik frá langtímaleitni

Skýringar:

Debetkortavelta: Debetkortavelta innanlands að raungildi. – Aflamagn: Fiskafli, keðjutengd magnvísitala. – Innflutningur: Raungildi.

Væntingavísitala: Væntingavísitala Gallup. – Heimsvísitala hlutabréfa: Heimsvísitala MSCI. – Ferðamannafjöldi: Komur ferðamanna til Keflavíkurlflugvallar.

Allar tölur eru árstíðaleiðréttar og jafnaðar. – Síðustu sex mánuðir eru skyggðir fletir á myndum.

Heimildir:

Gallup á Íslandi, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands, Refinitiv, útreikningar Analytica ehf.

Um Analytica

Analytica ehf. er óháð ráðgjafarfirmi á sviði efnahags- og fjármála með áherslu á ráðgjöf um fjár- og áhættustýringu til fagfjárfesta. Sérstaða fyrirtækisins liggur í áratuga reynslu og sérþekkingu starfsmanna.

Framkvæmdastjóri og stofnandi fyrirtækisins er Yngvi Harðarson hagfræðingur.

Yngvi er fæddur árið 1960. Hann er með MA gráðu í hagfræði frá Queen's University of Kingston í Kanada með áherslu á hagrannsóknir og peningamálahagfræði. Að auki er hann með próf í utanríkisverslunarfræðum frá Yrjö Jahnnson Foundation í Helsinki og CMT gráðu í tæknigreiningu frá CMT Association í N.Y. Þá er Yngvi með próf í verðbréfiðskiptum. Yngvi hóf starfsferil sinn hjá Þjóðhagsstofnun árið 1988. Hann varð hagfræðingur Félags íslenskra iðnrekenda árið 1990. Yngvi stofnaði ásamt Sverri Sverrissyni fyrirtækið Ráðgjöf og efnahagsspár ehf. árið 1993, sem sérhæfði sig í áhættu- og skuldastýringu. Árin 2007 og fram til júlí 2010 gegndi Yngvi stöðu framkvæmdastjóra hjá Askar Capital hf. fjárfestingarbanka.

Nánari upplýsingar á heimasíðu fyrirtækisins <http://www.analytica.is>